

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ
Кафедра адміністративного права та адміністративного
процесу**

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ
КОНФЕРЕНЦІЇ
27 травня 2016 року**

Одеса
ОДУВС 2016

УДК 342.9 : 343.9 : 343.35 (477)
ББК67.401.03 + 67.518.1(4 УК)
З-33

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

«Запобігання корупції в Україні» (2016; Одесса).
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет
конференції 27 травня 2016 року. – Одесса: ОДУВС,
Кафедра адміністративного права та адміністративного
процесу, 2016. – 176 с.

УДК 342.9 : 343.9 : 343.35 (477)
ББК67.401.03 + 67.518.1(4 УК)

© ОДУВС, 2016

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

*Коронатов О.М., к.ю.н., доцент,
професор кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу ОДУВС*

Корупція, що виникла в далекому минулому, супроводжує людство і в наш час. Корупція є унікальним відображенням суспільства. З одного боку, відіграючи роль вкрай негативного явища, вона здійснює вплив на політичну ситуацію, економічні перетворення, ідеологічні формулювання людей, міжнародні відносини тощо, створюючи при цьому своєрідну внутрішню кризу, а з іншого боку вона характеризує трансформаційні процеси, що відбуваються під час державної та суспільної розбудови[1].

На сьогодні боротьбу з корупцією за складністю сміливо можливо прирівняти до боротьби з людськими гріхами. Вона, по суті, і є комбінацією таких гріхів, як жадібність, заздрість, лінь і невгамовна спрага до насолод. Світ влаштований таким чином, що людські вади неможливо знищити, проте суспільство і держава можуть їх попередити й обмежити.

Протидіяти корупції необхідно, використовуючи різні заходи: суто репресивні, які полягають у розкритті корупційних правопорушень і притягненні винних осіб до відповідальності, або превентивні - запобігти корупції, шляхом підвищення прозорості та доброчесності державних структур, забезпечити рівний доступ осіб додержавної служби [2].

Термін «запобігання» визначає «заздалегідь відвертати щось неприємне, небажане» [3].

Запобігання вчиненню правопорушень - це соціально спрямована діяльність держави, її органів та їх посадових осіб, громадських організацій та окремих громадян з виявлення причин та умов вчинення правопорушень, ліквідації факторів, які сприяють формуванню антигромадських установок громадян, та забезпечення під час здійснення такої діяльності прав та свобод громадян.

Основними цілями запобігання правопорушенням є такі: обмеження дії негативних соціальних явищ та процесів, які є причинами та умовами вчинення правопорушень; виховання громадян у дусі неухильного додержання вимог законності, формування високого рівня правової культури; вплив на осіб, які належать до групи ри-

зику щодо вчинення ними правопорушень з метою зниження вірогідності вчинення ними протиправних діянь [4].

Якщо б вдалося провести змагання серед чинників, які починаючи з 24 серпня 1991 року стримували розвиток держави Україна, то чинник корупції безперечно посідав би лідируючі позиції в такому змаганні. Мабуть, за всю новітню історію України не було такого посадовця, якого б не звинувачували в корупції. Суспільству різними шляхами, в основному через засоби масової інформації, втовкмачували, що саме через корупцію ми не живемо так добре, як живуть в Німеччині та Англії. Особливо гострим питання корупції в суспільстві ставали напередодні чергових виборів, кандидати на цих виборах, звинувачували чинну владу в корупції, чинна влада в свою чергу рапортувала про величезні успіхи у боротьбі з корупції, зазначаючи при цьому, що з обранням її на повторний термін огидного корупційного монстра буде подолано остаточно [5].

При зміні, чергового режиму нова влада клеймила своїх попередників, називала їх корупціонерами, звинувачувала у всіх бідах і міняла антикорупційне законодавство, яке до того, було недосконалим і якого було недостатньо для подолання корупції.

Власне одним із перших кроків команди Януковича В.Ф. до «покращення» було скасування у 2010 році законів, які входили до пакету антикорупційного законодавства, прийнятого у часи Ющенка, а згодом і прийняття Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07 квітня 2011 року. «Попередниками» Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» були [5]:

1. Закон України «Про боротьбу з корупцією» від 5 жовтня 1995 року;

2. Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції» від 11 червня 2009 року ;

3. Закону України «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції» від 21 грудня 2010 року.

4. 07 квітня 2011 року було прийнято Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції», який став своєрідним флагманом антикорупційного законодавства і проіснував до жовтня 2014 року.

14 жовтня 2014 року прийнято Закон України «Про запобігання корупції», на підставі якого втратив чинність Закон України від 07

квітня 2011 року, окрім положень щодо фінансового контролю, які втрачають чинність з початком роботи системи подання та оприлюднення відповідно до Закону від 14 жовтня 2014 декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Аналізуючи антикорупційне законодавство треба підкреслити, те що досі не розроблено універсального нормативного акта на підставі якого можливо ефективно протидіяти корупції.

Також необхідно звернути увагу на те, що одним з механізмів запобігання корупції є запровадження добору висококваліфікованих кадрів на публічній службі, які б одночасно відповідали вимогам добросесної поведінки.

При цьому завданням загальнодержавного значення, на реалізацію якого спрямовано зусилля широкого кола органів державної влади та державних установ, є прийняття на публічну службу високоморального досвідченого фахівця, здатного сумлінно та неупереджено виконувати функції держави, а також запобігання прийняттю на службу осіб, у яких у разі призначення виникатиме конфлікт інтересів [2].

На мій погляд одним з шляхів запобігання корупції є підвищення заробітної плати державним службовцям з посиленням нагляду та контролю за їх діяльністю і підвищення рівня відповідальності, як це було здійснено в Сінгапурі в середині ХХ століття [6].

Не останнім питанням запобігання корупції є належне матеріально-технічне забезпечення діяльності посадових осіб, не на бумазі а реально, щоб працівник поліції не шукав гроші на бензин, а виконував свої безпосередні обов'язки.

Свого часу визначний китайський державний діяч та реформатор Ван Аньши (1021 — 1086) називав два джерела корупції: погані закони і погані люди. Обґрунтовуючи цей висновок, він писав: «Але що я хочу тепер особливо підкреслити — це те, що історія доводить неможливість забезпечення необхідного управління, якщо покладатися лише на владу закону, призначеного для контролю посадових осіб. Якщо останні не є людьми, які відповідають їх роботі» [2].

Отже, подолати корупцію, а ще краще — запобігти їй, стане можливо, коли нормативні акти, що регулюють питання запобігання корупції будуть відповідати сучасності, а до виконання функцій держави залучатимуться висококваліфіковані та добросесні спеціалісти.

Література

1. Онищук О. О. Механізм адміністративно-правового запобігання та протидії корупції / О. О. Онищук // Форум права. - 2010. - № 4. - С. 686-689.
2. Дмитрієв Ю. Спеціальна перевірка державних службовців як основний механізм запобігання корупції [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8612>
3. <http://slovopedia.org.ua/30/53399/25751.html>
4. Калюжний Р.А., Комзюк А.Т, Погрібний О.О. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар.- [Текст] – Харків, НАВС, 2011- 1014 с.
5. Козич В.Л. Запобігання корупції vs. Запобігання і протидія корупції [Електронний ресурс] – режим доступу:http://skolejust.at.ua/news/zapobigannja_korupciji_vs_zapobigannja_i_protidija_korupciji_chastina_1/2015-06-09-376
6. http://sudonet.ru/borba_s_corrupciei_v_singapore